

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Kazimiero Simonavičiaus universiteto
KŪRYBINIŲ IR KULTŪRINIŲ INDUSTRIJŲ
STUDIJŲ PROGRAMOS
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: Doc. dr. Ieva Kuiziniene

Grupės nariai: Doc. dr. Daiva Janavičienė
Doc. dr. Rimantas Plungė

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Kūrybinės ir kultūrinės industrijos
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis	Komunikacija (P900)
Studijų programos rūšis	universitetinės studijos
Studijų pakopa	pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	nuolatinė (3,5), iššęstinė (5)
Studijų programos apimtis kreditais	210
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Komunikacijos bakalauras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	4
2.2. Programos sandara.....	5
2.3. Personalias	6
2.4. Materialieji ištekliai	7
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	9
2.6. Programos vadyba	9
III. REKOMENDACIJOS	10
IV. APIBENDRINAMASIS VERTINIMAS.....	11

I. ĮŽANGA

Kazimiero Simonavičiaus universiteto (toliau – KSU) komunikacijos krypties pirmosios pakopos ketinama vykdyti studijų programa *Kūrybinės ir kultūrinės industrijos* (toliau – Programa) vertinama remiantis aukštosios mokyklos pateiktu studijų programos aprašu, jo priedais ir vizito į KSU metu (2012 m. gegužės 24 d.) gauta informacija iš susitikimų su universiteto administracija, Programos aprašo rengėjais, numatomais Programos dėstytojais, socialiniais partneriais, suinteresuotais numatomais rengti specialistais bei susipažinimo su Programos įgyvendinimui numatoma universiteto materialine baze. Programa vertinama pagal šešias vertinamąsias sritis: programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai, programos sandara, personalas, materialieji ištekliai, studijų eiga ir jos vertinimas, programos vadyba.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Programos tikslų ir numatomų studijų rezultatų sritis įvertinama pagal šiuos kriterijus:

- *programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai yra apibrėžti, aiškūs;*
- *programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai pagrįsti akademiniais ir (ar) profesiniais reikalavimais, visuomenės ir darbo rinkos poreikiais;*
- *programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį;*
- *programos pavadinimas, numatomi studijų rezultatai, programos turinys ir suteikiama kvalifikacija dera tarpusavyje.*

Programos tikslų formuluotės per plačios, jose daugiau išreiškiami bendri visuomenės siekiai ar norimos vystymosi vizijos, o ne konkrečios studijų programos suteikiamų kompetencijų siekiai. Programos rezultatai pasiskirsto tarp komunikacijos, kultūros ekonomikos ir vadybos, kūrybinių industrijų technologijų, siejamų su komunikacija. Tai logiška, nes suteikiamas komunikacijos bakalauro laipsnis. Studijų rezultatai aiškiai apibrėžti, pagrįsti akademiniais reikalavimais.

Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad studijų programa įvardinta: „Kūrybinės ir kultūrinės industrijos“, o vadovaujantis kūrybinių ir kultūrinių industrijų specifika, Programos tiksluose ir rezultatuose nepakankamai akcentuojamas ekspertinis kūrybinio proceso ir jos raiškos formų pažinimas. Todėl siūlytina apsvarstyti galimybę tikslinti Programos pavadinimą, keičiant esamą į „Kūrybinių industrijų komunikacija“ arba sustiprinti ekspertinių kūrybinio proceso ir jo raiškos formų pažinimą įgalinančių tikslų ir rezultatų svorį Programos apimtyje.

Taip pat, vertintojų nuomone, nurodyta per daug Programos studijų rezultatų - pageidautina pozicijų skaičių sumažinti (iki 8). Kai kurie studijų rezultatai labai abstraktūs ir

apibūdina bendras (ir taip suprantamas) studijų nuostatas (pvz. 11 pozicija - „Studentai turi gebėti savarankiškai tobulėti sistemindami aktualią informaciją bei lavindami naujus įgūdžius“).

Visuomenės ir darbo rinkos poreikių analizė yra tinkama, ja yra pagrįsti Programos tikslai ir studijų rezultatai, tačiau pažymėtina, kad remiamasi išskirtinai tarptautiniais kūrybinių industrijų sektoriaus tyrimų rezultatais. Kūrybinių industrijų tyrimai atliekami ir Lietuvoje, todėl būtina pateikti ir jų rezultatus. Galima teigti, kad lietuviško konteksto žinojimas padėtų konkrečiau ir tiksliau apibrėžti studijų programos tikslus ir numatomus studijų rezultatus.

Teigtina, kad Programos numatomi studijų rezultatai, turinys ir suteikiama kvalifikacija dera tarpusavyje.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Per platūs studijų programos tikslai, per daug studijų rezultatų.

Programos tikslai ir rezultatai nepakankamai atliepia Programos pavadinimą „Kūrybinės ir kultūrinės industrijos“.

Programos turinys ir suteikiama kvalifikacija dera tarpusavyje.

2.2. Programos sandara

Programos sandaros sritis įvertinama pagal šiuos kriterijus:

- *programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus;*
- *dalykų ir (ar) modulių turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą;*
- *dalykų (modulių) turinys ir metodai leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus;*
- *programos apimtis yra pakankama studijų rezultatams pasiekti;*
- *programos turinys atitinka naujausius mokslo, meno ir technologijų pasiekimus.*

Programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus. Dalykų ir modulių turinys iš esmės atitinka studijų rūšį ir pakopą. Dvejonių kelia tik studijų dalykas „Komunikacijos teorijos“, kuris numatomas dėstyti 1 metų 1 semestre, t.y. neturint jokių įvadininių komunikacijos žinių.

Dalykų turinys ir metodai iš dalies leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus. Tinkamai yra pateikti vadybos, komunikacijos, finansų, kultūros politikos dalykai ir moduliai. Pasigendama Programos rengėjų išvardintų kūrybinių industrijų sričių kai kurių dalykų arba pasirinkti dalykai tik fragmentiškai joms atstovauja. Pateikti kompiuterinės grafikos, dizaino, mados dalykai nepilnai atspindi tradiciškai su jais siejamą turinį, neakcentuojamos meninės raiškos, technologijų, socialumo ir kūrybingumo sąsajos (bent jau teoriniame lygmenyje). Kai kuriuose dalykuose pateikiamos su dalyko pavadinimu nieko bendro neturinčios temos (pvz. prie kompiuterinės grafikos - video). Nepakankamai akcentuojami tokie studijų programai privalomi meno šakų ir sričių integraciniai momentai (pvz. cross ar inter medijų dizainas). Tačiau studijų

programos rengėjai teigia, kad specialybės kūrybinis projektas savo paskirtimi apima meno šakų ir sričių integracinius momentus. Integraciniai mechanizmai taip pat išreiškiami „Kūrybinių projektų vadybos“ dalyku bei „Profesinės praktikos“ užduotimis.

Pasigendama kai kurių, rekomenduotinių dalykų ar temų (audiovizualinės antropologijos, žmogaus aplinkos sąveikos studijų (žaidimų ir interaktyvių aplinkų supratimui būtinos aplinkos psichologijos), audiovizualinės aplinkos studijų (audiovizualinės ekologijos ar pan.), audiovizualinės semiotikos ar pan.

Jei dėl Programos turinio neįmanoma didinti studijų dalykų skaičiaus, tai kai kurie jau esantys dalykai turėtų būti pakeisti kitais, atstovaujančiais platesnį turinį ir parodančiais meno, technologijų, komunikacijos dalykų sąryšius ir tarpdiscipliniškumą. Pavyzdžiui „Turizmo industrijos“ ir „Sporto industrijos“ galėtų būti priskirtos pasirenkamų dalykų grupei, o specifiniai šių sričių kultūrinių industrijų aspektai įtraukti kaip atskiros potėmės į kitų dalykų turinį.

Nepakankamai aiški specialybės kūrybinio projekto vieta studijų programoje. Ar dalykas atitinka mokslinio - tiriamojo kursinio darbo sampratą (dalyko apraše teigiama, kad „Kurso metu studentai savarankiškai vykdo tarpdisciplininį projektą, kurio metu yra suteikiamos teorinės ir praktinės žinios kaip tirti pasirinktas pramogų industrijų problematikas, jas derinti su kitomis disciplinomis, tokiomis kaip sociologija, filosofija, vadyba, informatika, komunikacija“)? Kodėl dalykas nevedinamas kursiniu darbu? Kodėl jis atskirtas nuo Bakalauro darbo? Ar tai nėra to paties kūrybinio darbo tęsinys? Kodėl Bakalauro darbas yra priskiriamas studijų krypties dalykams, o Specialybės kūrybinis projektas – ne?

Studijų metodai pateikiami apibendrintai, bet juos išskleidus konkrečiam atvejui, numatyti studijų rezultatai gali būti pasiekiami. Programos turinys sudarytas remiantis naujausiais pripažintais moksliniais šaltiniais. Kai kuriais atvejais siekiami rezultatai galbūt yra per sudėtingi pirmajai universitetinių studijų pakopai („Komunikacijos teorijos“, dėstomos 1 semestre ir apimančios platų spektrą teorijų, gali būti per sudėtingos įsisavinti).

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Per daug studijuojamų dalykų, dėl ko dalis jų yra fragmentiški ir neleidžia įsisavinti dalykų turinyje numatytų uždavinių.

Studijuojamų dalykų įvairovė sudaro galimybes įgyti suteikiamai kvalifikacijai reikalingų žinių ir praktinių įgūdžių.

2.3. Personalas

Personalas vertinamas pagal šiuos kriterijus:

- *programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas atitinka teisės aktų reikalavimus;*
- *numatomų dėstytojų kvalifikacija yra tinkama numatomiems studijų rezultatams pasiekti;*

- *numatomų dėstytojų skaičius yra pakankamas numatomiems studijų rezultatams pasiekti;*
- *numatomo programos personalo vykdomi moksliniai tyrimai (meninė veikla), tiesiogiai susiję su analizuojama programa.*

Personalas iš esmės atitinka teisės aktų reikalavimus, Programoje numatytų dėstytojų mokslinė kompetencija ir profesinė patirtis leidžia pasiekti užsibrėžtus rezultatus, siekiant komunikacijos (ne kūrybinių industrijų (meninio profesionalumo)) tikslų, kokie ir yra apibrėžti numatomoje vykdyti studijų programoje (komunikacijos kompetencijų vystymo prasme).

Kai kurių kūrybinių industrijų srities dalykų dėstymui numatyti didelę patirtį konkrečioje profesinėje (kai kurie – ir akademinėje) srityje turintys specialistai (A. Nugaraitė, D. Užkuraitis, L. Pabedonoscevas, V. Michelkevičius ir kt.), nors kai kurių profesinė patirtis ir ypač išsilavinimas galimai reikalautų papildomo įdirbio moksle ir kūrybinėse industrijuose (pavyzdžiui, sporte, madoje).

Didžioji dalis pasitelkto dėstytojų kolektyvo turi akademinės ir praktinės patirties veikiant atskirose kūrybinių industrijų ar profesinės veiklos srityse, tačiau kai kurių dėstytojų veikla ir rodomos kompetencijos neatitinka dėstomų dalykų (ar bent jau tų dalykų turinio). Kai kurių dėstytojų gyvenimo aprašymuose pateikiama bereikšmė informacija, neliudijanti apie kompetencijas ar įgytas kvalifikacijas (pvz. nebaigtos doktorantūros studijos).

Susitikime su Programos tikslinėmis grupėmis buvo pastebimas akivaizdus noras tobulėti, vystyti Programą ir dėstytojų kompetencijas. Į diskusijas įsitraukė visi į susitikimą atvykę dėstytojai ir administracijos personalas, tuo patvirtindami išankstinį įsitraukimą į Programos kūrimą bei pasirengimą diskutuoti bei tobulinti Programą.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Kai kurių dėstytojų veiklos ir kompetencijos neatitinka numatomų dėstyti dalykų.

Neabejotina daugumos dėstytojų mokslinė kompetencija ir profesinė patirtis, akivaizdus noras tobulėti, vystyti Programą.

2.4. Materialieji ištekliai

Materialiųjų išteklių sritis įvertinama pagal šiuos kriterijus:

- *numatytos patalpos studijoms yra tinkamos ir jų pakanka;*
- *numatyta įranga studijoms (laboratorinė, kompiuterinė, reikmenys) tinkama ir jos pakanka;*
- *aukštosios mokyklos numatoma bazė praktikoms yra tinkama;*
- *metodiniai ištekliai (vadovėliai, knygos, periodika, duomenų bazės) yra tinkami, pakankami ir prieinami.*

Įranga studijoms Programos apraše pateikiama bendrai, kuri iš jos būtų reikalinga ir naudojama vertinamos programos rezultatams pasiekti, neišskirta. Informacija apie materialinius

išteklis ir būtina laboratorinę įrangą nepateikta. Apraše nepaaiškinama, kokiomis priemonėmis bus atliekamos kūrybinės užduotys. Pavyzdžiui, ar minima viena vaizdo kamera suteiks galimybę atlikti Programoje numatytą užduotį – sukurti trumpametražinį filmuką. Turint omenyje, kad Programa tik kuriama ir šioje institucijoje dar nevykdytos analogiškos studijos, pagirtina, kad susitikimų su ekspertais metu buvo akivaizdžiai pademonstruotos šios srities potencialios galimybės, užtikrinant, kad palaipsniui situacija bus gerinama. Vietoje susipažinta su esamomis kompiuterių klasėmis ir diskutuota apie jau turimą bei numatomą įsigyti įrangą.

Programos apraše nėra pristatoma numatyta bazė praktikoms, tačiau pateikiami atsiliepimai iš dviejų socialinių partnerių leidžia daryti prielaidą, kad įdirbis šioje srityje yra. Ryšiai su Nacionaline kūrybinių ir kultūrinių industrijų asociacija leis sudaryti reikiamas sutartis praktikoms. Susitikimo su socialiniais partneriais metu vykusio diskusija patvirtino pasiryžimą organizuoti plačios apimties ir skirtingų kryptių praktikų bazę, tinkamą Programos rezultatams pasiekti.

Metodiniai ištekliai yra pakankami Programai pradėti. Akivaizdūs programos rengėjų ir universiteto administracijos siekiai materialiuosius išteklius gerinti susitikimo metu buvo pristatyti demonstruojant konkrečius patvirtintus institucijos planus.

Šiuo metu universitetas turi nedideles patalpas, bet numatoma plėtra, atitinkanti numatomą programų plėtrą ir studentų skaičiaus didėjimą, persikeliant į kitas patalpas. Esamos patalpos moderniai įrengtos, tinkamos studijoms vykdyti. Universitetas jau turi daug vietų savarankiškam darbui kompiuterinėse klasėse, yra nedideles bibliotekos abonemento ir skaityklos patalpos. Studijuojantiems viešai prieinama kopijavimo įranga, jau pradėta kaupti reikiama įranga kūrybinių medijų pratyboms. Vykusio diskusija su ekspertais patvirtino administracijos išmanymą, ko reikia studijų programos sėkmingam vystymui ir pasirengimą palaipsniui tai įgyvendinti.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Neįvardinama, kuri iš turimos įrangos reikalinga ir būtų naudojama vertinamos Programos rezultatams pasiekti; nepaaiškinama, kokiomis priemonėmis bus atliekamos kūrybinės užduotys, nėra pristatoma numatyta bazė praktikoms; universitetas turi nedideles patalpas, mažą biblioteką.

Susitikimų su ekspertais metu buvo akivaizdžiai pademonstruotos potencialios galimybės, užtikrinant, kad materialijų išteklių situacija palaipsniui bus gerinama; susitikime su socialiniais partneriais vykusio diskusija patvirtino pasiryžimą organizuoti plačios apimties ir skirtingų kryptių praktikų bazę; susitikimo metu argumentuota numatoma plėtra, atitinkanti numatomą studijų programų plėtrą ir studentų skaičiaus didėjimą, perspektyviniai dokumentuoti planai, persikeliant į kitas patalpas.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Studijų eigos ir jos vertinimo sritis įvertinama pagal šiuos kriterijus:

- *priėmimo į studijas reikalavimai yra pagrįsti;*
- *numatomi taikyti studijų metodai tinkami studijų rezultatams pasiekti;*
- *studentų pasiekimų vertinimo sistema yra aiški, vieša ir tinkama studijų rezultatams įvertinti.*

Priėmimo tvarka numatyta bendrai, visiems stojantiesiems pagal studijų kryptį. Stojantiesiems į šią kryptį jokie specialieji reikalavimai nėra numatyti, todėl priėmimas į studijas vykdomas pagal šiai sričiai numatytus reikalavimus.

Studijų programoje numatyta pakankama studijų metodų įvairovė, jie dera tarpusavyje ir yra tinkami rezultatams pasiekti. Kyla abejonė tik dėl specialybės kūrybinio projekto studijų metodų - ar jie yra moksliniai analitiniai, ar jie integruoja kūrybinę veiklą?

Pasiekimų vertinimo sistema aiški ir tinkama numatytiems rezultatams vertinti. Be egzaminų dar yra numatytos kūrybinės užduotys, rašto darbai, projektai ir kt. Nurodyta, kad yra taikomas kaupiamasis vertinimas. Kaupiamasis vertinimas bei vertinimo būdų įvairovė garantuos studentų žinių, gebėjimų vertinimo visapusiškumą ir tinkamumą. Numatytos dėstytojų, kito personalo konsultacinės valandos, įvairios konsultacijų formos garantuoja grįžtamąjį ryšį ir studijų rezultatų aiškumą.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Nepakankamai aiškūs Kūrybinio projekto studijų metodai.
Adekvatūs numatomi taikyti studijų metodai ir jų įvairovė.

2.6. Programos vadyba

Programos vadybos sritis įvertinama pagal šiuos kriterijus:

- *aiškiai paskirstyta atsakomybė už programos įgyvendinimą ir priežiūrą, sprendimų priėmimą;*
- *į programos vertinimo ir tobulinimo procesus įtraukiami socialiniai dalininkai;*
- *numatomos naudoti vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra tinkamos.*

Atsakomybė už Programos įgyvendinimą ir priežiūrą yra paskirstyta tarp katedrų ir universiteto kaip institucijos. Numatytas nuolatinis stebėsenos mechanizmas, kuris užtikrins visapusišką grįžtamąjį ryšį - iš dėstytojų, socialinių partnerių, studentų ir baigusiųjų studijas. Studijų programos vykdymas numatomas nuolat siejant studijų procesą su kūrybiniais projektais ir praktikomis. Numatytas studijų programos komitetas, yra aiškiai apibrėžtos jo funkcijos ir jam keliami uždaviniai. Pateikiama nemažai vidinio kokybės užtikrinimo priemonių, kurios yra tinkamos. Nurodomi 4 socialiniai partneriai ir pateikiami jų atsiliepimai.

Kadangi universitete diegiama vidinė *Studijų kokybės valdymo ir užtikrinimo sistema (LST EN ISO 9001:2008)*, kurioje numatytos tokios veiklos: *Kokybės užtikrinimo politika ir procedūros, Studijų programų bei suteikiamų kvalifikacijų patvirtinimas, Stebėseną bei periodinis vertinimas, Studijų laimėjimų vertinimas, Dėstytojų kompetencijos ir veiklos kokybės užtikrinimas, Studijų išteklių ir parama studentams, Informacijos sistema* ir kt., galima motyvuotai teigti, kad numatomos naudoti vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra tinkamos.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Programos vadyba yra organizuojama tinkamai (paskirstyta atsakomybė už Programos įgyvendinimą ir priežiūrą, sprendimų priėmimą; į Programos vertinimo ir tobulinimo procesus įtraukiami socialiniai dalininkai; numatomos naudoti kokybės užtikrinimo priemonės yra tinkamos).

III. REKOMENDACIJOS

1. Sukonkretinti ir susiaurinti studijų programos tikslus.
2. Koreguoti Programos pavadinimą, keičiant į „Kūrybinių industrijų komunikacija“.
3. Mažinti studijuojamų dalykų skaičių, praplečiant kultūrinių industrijų vertinimui būtinų žinių ir įgūdžių ugdymą kituose dalykuose, praplečiant jų turinį bei numatytom temom skirtą laiką.
4. Konkrečiau apibrėžti Kūrybinio projekto studijų metodus.
5. Įvykdyti numatytas studijų bazės plėtros priemones ir pritraukti konkrečių sričių profesionalus, galinčius aukšta studijų kokybe pasiekti numatomus studijų rezultatus.
6. Įsigyjant įrangą, labiau orientuotis į kūrybinių laboratorijų įkūrimą, o ne bendros kompiuterinės įrangos įsigijimą (kurios jau yra, o dauguma studentų savarankiškus rašto darbus atlieka namuose).

IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Kazimiero Simonavičiaus universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Kūrybinės ir kultūrinės industrijos* vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	2
2	Programos sandara	3
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	2
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	16

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: Doc. dr. Ieva Kuiziniene

Parašas

Grupės nariai: Doc. dr. Daiva Janavičienė

Parašas

Doc. dr. Rimantas Plungė

Parašas